QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM.

Die Jovis 3. Decembris.

M. PHILIBERTO MORISSET

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An hydropi venæ-sectio?

I.

PARTIUM corporis humani ea eſt ſyntimoria atque conſenſus, ut unâ affectâ & inſigniter læſâ cæteræ condoleant, ac unaquæque alteri morbum creet: venter capiti, caput carnibus ac ventri; hinc minimæ partis voluptas ac dolor principes firmat ac roborat, vel ipſarum temperiem immutat roburque diſſolvit, etſi aliæ citiùs & faciliùs, aliæ tardiùs & difficiliùs plectantur; & non ſecus ac inter humores nempe ſanguinem, pituitam & bilem duplicem flavam & nigram, ex quibus corporis natura conſtat, per quos dolet & ſanum eſt, alii aliis præpollent, dominantur ac potentiùs agunt obſiſtuntque, ita inter varias partium corporumque formas & naturas ſe res habet, atque adversùs morborum cauſas, quædam imbecilliores, quædam validiores & velut immunes exiſtunt, qui vel ἀπὸ τῶν ἐνεόντων, vel ἀπὸ τῶν ἔξωθεν oriuntur, ſive acuti ſint, ſive longi ac δύσλυτοι, qui ſenſim ſine ſenſu calorem nativum humidumque primigenium exhauriunt: quorum alii lethales, phtiſis, hydrops hypoſarcidios, in muliere utero gerente pulmonis inflammatio, febris ardens, plevritis, phrenitis; alii dubii ſunt eventûs ἐνδοιαστὰ νουσήματα, peripnevmonia, plevritis, angina, hepaticus ac ſplenicus affectus, nephritis, dyſenteria, in muliere ſanguinis fluor; cæteri minimè lethales, κέδματα, melancholia, podagra, coxendicum affectus, teneſmus, febris quartana, tertiana; inter acutos quidam in alios tranſeunt, morbus lateralis in

febrem ardentem, phrenitis in pulmonum inflammationem, tenesmus in dysenteriam, hæc in lienteriam cujus consectarius est hydrops; longos, autem hos esse necesse est, tabem, intestinorum difficultatem, podagram, κέδματα, ischiadem, senibus renum dolorem, mulieribus fluorem sanguineum, hæmorrhoïdes.

II.

INTER morbos qui hypochondria obsident primas tenet hydrops, cujus sæpe tanta calamitas est ut ad illius nomen exterriti homines toto corpore perhorrescant & fracto sint animo, cujus idæa cernitur in abdomine tanquam utre distento, vel in compagine universi corporis quod inæquale est; hanc distentionem facit vel spiritus flatulentus, qui si moveatur tanquam percussi tympani creber est sonus, vel aqua in alveum ipsum collecta, quæ moto corpore fluctuantis instar Euripi impetum facit; hinc hydropis antonomasiam sibi vindicat pars illa distenta, cujus distentio similis est utris repleti, & ab eâ similitudine dicitur hydrops, cujus causa est ἡ ἀποτυχία τοῦ τῆς αἱματώσεως ἔργου: hinc seri, pituitæ & flatuum perennis est generatio, ex quâ ὕδερος triplex emergit, tympanites, ascites & hyposarcidios; sanguificationis frustratio fit vel impedimento hepaticæ functionis, vel alienatione facultatis sanguificæ; hepaticæ functionis obex cernitur in dysenteriâ, lienteriâ, diarrhæâ, tùm in torminibus alvi, quæ nullâ curatione quiescunt, præterea in liene magno ac duro, unde lienosi ὑποφακώδεες μελάγχλωροι, ac in dolorificis lumborum malis; alienationis facultatis sanguificæ duplex causa, una quidem ἀτονία, altera μαρασμὸς συμφρυγὴς; exhausti hepatis atque tosti causa est cœcus ignis, vel ardor febrilis: ille jecoris gratiosum humorem depopulatur ipsumque reddit ex succum, quod arescendo fit durum & è suave-rubenti nigrum aut cinericium: sic ab exhausto vis perit sanguifica & pro sanguine funditur serum aut pituita atri coloris aut cinericii: nec marasmus derepente fit, sed sensim symptomatum feritate ægris minitatur exitium; altera causa marasmi hepatici est febrilis ardor quô ipsum conflagrat & arescit, qui citò mortiferus, ut in Hermocrate; aut hydropicus, si ex morbo acuto hepar ἐκ τοῦ κατορθώματος egressum in ὕδερον inciderit.

III.

QUISQUE suos patimur manes, ac plerisque partibus suus est hydrops, cerebro, pulmoni, utero, testibus, licet quidam morbi sint ætati & naturæ magis familiares, vix tamen quisquam ab hoc affectu se immunem asserere valet, qui senibus frequentior, calidis & siccis naturis magis lethalis, sæpe acutorum & vetustorum morborum βλάστημα ac soboles; in hoc tricipiti monstro tympanites sese deterrimum exhibet & curatu difficillimum, tum demum ascites medici industriam eludit nisi cautè ac ὡραίως agendorum ansam captet & instar draconis Hesperii pervigil totus & sedulò tam immani diroque hosti profligando incumbat, interdum præcaveat quippe sunt illius instantis & futuri signa ut & præsentis & abeuntis sua τεκμήρια, crepant enim ædificia antequam

corruant, minitatur fumus incendium, & antequam tempeſtas ingruat unà Eurus Notuſque ruunt creberque procellis Africus; imminentem hydropem flatus in imo ventre atque illius ſpatiis collectos cum ilium dolore ſi neque medicamentis neque tempori cedant quis neget portendere. In his tamen ſignis non raro tactus & viſus ſenſuum certiſſimi judices & exploratores hallucinantur, præſertim ſi hepatis ſcirrhus quem illico ſequi conſuevit πλάδου καὶ πλιμμυρίδος comes & aſſecla fuerit, qui etſi initio multò evidentiùs quâm inflammatio innoteſcat, tractu tamen temporis magis increſcens ſcirrhus non æquè facilè deprehenditur intercipiente judicium aſcite; atque num curatu facilis aut ἄλυτος ac ἀνίατος fuerit necne, ſagaciſſimus & in arte exercitatiſſimus medicus certò poteſt aſſeverare: & quamvis vulgò obſcuriſſimos & valdè difficiles morbos opinio magis quâm ars judicet, in his tamen plurimùm imperitiæ peritia præſtat & antecellit δόξα μὲν ἀνθρώποισιν κακὸν μέγα πεῖρα δὲ ἄριστον.

IV.

QUÆRUNTUR artes quibus morbus per ſe gravis & periculi plenus poſſit abigi, ſi inveteratus occurrat, ferè ἀνέλπιστος omnem eludit induſtriam, ut patet in Bionis Cteſiphontis aliorumque ægrorum hiſtoriis, qui aquâ-intercutem variis ſymptomatis ſtipato correpti, ſeu decumbentes, ſeu erecti & ſtantes repentino fato extincti ſunt: ſi incipiens duo ſunt præſtanda, collecti humoris vacuatio, & hepatis quod à ſuâ temperie ſeu Leſbiâ normâ & Policleti regulâ deflexit redintegratio & confirmatio, & quò natura vergit, eò ducenda ſunt omnia, quæ ſæpe ſola abſque ullo adminiculo exequitur; unde ineunte hydrope ſi aquoſa incidat diarrhæa cruditatis expers morbum exolvit; & vice verſâ, ſi aqua ſectione factâ confertim eruperit, nullus eſt ſaluti locus: non ſecus ac ſi ſemel medicamentis profligatus recurrat aut tuſſis malè habeat, aut epilepſia ſuperveniat, num ergo aquâ intercutem laborantem ſeſe laboribus exercere convenit? ſudare, panem edere, potu non multo uti prodeſt? Num ad tres ſcopos collimare decet, ut durus tumor quô viſcus premitur evaneſcat? Ut apponantur ea quæ humiditatem diſſolvant, & propinentur medicamenta quæ urinas moveant: num tympaniti curando multa fælicitate opus eſt, præſertim multis laboribus, fotû & temperantiâ? An à ſymptomatis correctione auſpicandum, & ad declinationem cauſæ antecedentis ad ſpirandi libertatem & partium neoteriſmum ſanguinis miſſio confert, quam celebrare licet non modò ubi utraque plenitudo adeſt, ſed etiam abſque plenitudine initio phlegmones, quæ aut propter ictum, aut dolorem, aut partium infirmitatem oritur, atque etiam ubi crudorum humorum copia ſtabulatur.

V.

PRINCIPES ſcopi mittendi ſanguinis ſunt duo, morbi non modò præſentis ſed imminentis magnitudo, & virium robur: & cùm magno graviſſimoque morbo magnum debeatur præſidium, nec ullum venæ ſectione præſtantius excogitari poſſit, mirum non eſt ſi arthriticis, mor-

bo comitiali obnoxiis, melancholicis, vertiginosis, anginâ, peripnevmoniâ, plevritide, aut morbo aliquo insigni correptis, venæ-sectio necessaria sit, ac ægros ab eorum tyrannide vindicet: & cùm inter gravissimos morbos hydrops primas teneat, quippe cùm ab hepate partium & viscerum principe ortum suum ducat, sanguinis detractione indiget ad προφυλάξιν & declinationem quidem in metu ascitis, tympanitis ejus quoque curatione, cui seu ἀνεμίη φλεβοτομίη velut sacra anchora & ultima naufragii tabula jure à divino sene proponitur: etenim in sanguinis multi crassi & fæculenti ubertate spiritûs magna inest copia, quæ huc & illuc impetu delata, tandem in partes nobiles irruit, cui non aliud expeditius & promptius ἐπαφερέσει remedium, quæ ut copiam & calorem, naturamque sub pondere gementem levat, εὐφορίαν ac εὐπνοίην conciliat, ita flatibus viam aperit, magnoque discrimine totum corpus liberat: οὐ γὰρ δύναται πολλὸν αἷμα γινόμενον ἀτρεμίζειν, sed assiduâ caloris motione flatus plurimos gignit, non secus ac in lebete fervens aqua spumam: nec ab iis deterret leucophlegmatias: ut enim immodicâ lignorum strue ignis suffocatur, sic nimiâ materiâ calor nativus extinguitur; itaque ad declinationem causæ antecedentis & spirandi libertatem restituendam sanguis ex basilicâ mittendus venit; & quoniam fieri assolet ut anasarca sæpe ab excrementi suppressione ut hæmorrhoïdum & menstruæ materiæ enascatur, interdum vena malleoli tundenda est, cujus eventilatione calor prius nimiâ humoris conclusi copiâ obrutus, aut intemperie obsessus expeditior fiet & ad sua munia obeunda alacrior.

Ergo hydropi venæ-sectio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ioannes Robert.	*M. Claudius Puylon.*	*M. Alanus Lamy.*
M. Ludovicus Gayant.	*M. Petrus Yvelin.*	*M. Claudius Quartier.*
M. Franciscus Vezou.	*M. Franciscus de la Chambre, Medicus Regis ordinarius.*	*M. Franciscus Landrieu.*

Proponebat Lutetiæ PETRUS YON Parisinus, A.R.S.H. MDCLXXI.

PARISIIS,
Ex Typographiâ FRANCISCI MUGUET, Regis & Illustrissimi Archiepiscopi Typographi, viâ Citharæ.